

„POKROK“ vychádza každý piatok

Adresa pre všetky zásielky:

Josef Teslík, Uh. Skalica (Szakolcza).

Reklamy (inzeráty) účtujú sa ľavne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roka 1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor. Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Zo života pešťbudínskych Čechov.

V hlavnom meste Uhorska v Pešťbudíne pracuje veľké množstvo českých i slovenských spolkov a chráni tak tisíce našich i českých bratov pred odnárodnením. Takýmto dôležitým spolkom je „Česká Beseda“ a „Sokol“ v Budapešti. Tamejší „Sokol“ založený bol 6. júna r. 1896 a tieto dni slávil 10-ročné jubileum svojho trvania. Cvičenia konajú sa v maďarskej telocvični v VIII.

okrešu, Királyi ut. 26, miestnosť spolková je v hoteli u „Arcivojvody Jozefa“ (Barostér 2). „Česká Beseda“ poriada pre svojich členov zábavné i poučné vychádzky, ďalej zábavné večierky v spolkových miestnostiach v Andrássy út. VI., 25., restaurácia B. Kasse. Medzi jej stálych hostov patrí zábavná jednota srbských obchodníkov „Sloga“ a „Slovenský pešťbudínsky spolok“. Prinášame

obraz veľkej skupiny našich bratov pri večernej zábave. Upozorňujeme bratov, ktorí do Pešťbudína zavítajú, aby vyhladali a navštívili tieto spolky, ako to v poslednej dobe urobila celá rada vynikajúcich osobností. Pripomenieme len: princa Lobkovica, ministra dr. Pacáka a nášho slovenského vyslanca Milana Hodžu a mnoho iných.

Katolícka moderna.

V Prerove dňa 31-jula b. roku vo dvorane záložny sišlo sa 150 mužov, z väčšej časti kňazov, pri tom ale aj svetských inteligentov a vydržovali „tretí sjazd katolíckej moderny“.

O tomto sjazde chceme našich ct. čitateľov upovedomiť, by našim slovenským katolíkom bol tiež známy tento svetový pohyb duševný, ktorý hýbe srdcami tisíc a tisíc ľudí, volajúc a túžiac po náprave a reforme v cirkve katolíckej. Je to pohyb úplne náboženský, ktorý nemá nič do politiky a má svojich najvýtečnejších zastupiteľov v Amerike nie len v kňazstve, ale i v biskupskom zbere, v Nemecku, v Taliansku, v Česku, len u nás v Uhorsku nie, kde náboženský život úplne spí a indifferentismus, ľahostajnosť náboženská ovláda srdcia ľudské. Jediný belohradský biskup dr. Procházka je ten, ktorý i so svojimi dielami, krásnymi článkami, rečami a skutkami sa dosvedčuje opravdivým katolíckym modernistom, len že u nás v hlavách temná tma panna, a náboženský život náš katolícky zakuklený do prežitých starodavných foriem, nechce vidieť a znáť to svetlo, ktoré od západu sa objasňuje, a už vo pred kľadbu vyriekne na všetko, čo je moderné, čo je novšie, čo je zdravšie i rozumnejšie.

Verejný odpadnutie od cirkve u nás v Uhorsku je síce posiaľ zriedkavé, len že každoročne utratíme tisíc a tisíc srdca a duší, ktoré len dľa mena sú katolícke, vnútorne ale nie len katolíckeho ba ani kresťanského citu nemajú.

Mládež naša, vychádzajúca zo stredných škôl, nemá žiadneho náboženského presvedčenia, je úplne ľahostajná a tomu najsurejšiemu materializmu a požitkárstvu oddaná. Požitkárstvo vyčerpáva pred časom jej telesné i duševné sily, a utratia cit najmenejší, cit náboženský, vrhá sa do blata telesnej a duševnej nemravnosti, pri čom neziskajúc sebe mužského rázu, premrhajú pred časom telesné i duševné sily, duševne obľne, telesné ale vyzere ako kostra.

Takéto rozorvané duše odchovávajú nám naše stredné školy katolícke, ktoré sa z väčša v kňazských rukách nachádzajú.

Preto vidíme sa prebúdzat bystrejšie rozumy mnohých kňazov, i volaktorých laikov (svetských ľudí), ktorí neutratili náboženský cit a presvedčenie, ale túžia po oprave cirkevnej, ktoré za nevyhnutelne potrebú považujú, ak nachceme by milióny ľudu odpadly nie len vnútorne, ale aj formálne od cirkve.

Časy sa premenily, svet nestojí, ale napreduje a práve preto ako v politických veciach vidíme premeny v posledných 400 rokov, cirkev tiež vo veciach vonkajších, vo svojich inštitúciách musí sa premeniť, prispôbiť časovému požiadavkom, pri čom Credo, vierovyznanie žiadnej premeny netrpí.

O týchto a podobných otázkach pojednával III. sjazd katolíckej moderny v Prerove. Pohyby tieto musíme i my pozorovať, a práve preto sa s otázkou touto častejšie a obšírnejšie zaoberať musíme.

Budúce budeme pokračovať.

R.

Siatie obilia a čistenie.

Žatva sa už sblížila a vtedy je potrebné niektoré slová o tej veci povedať, že jakým spôsobom náš roľník seje do zeme, ktorá mu dáva každodenný chlieb a zabezpečuje dobrobyt. Z tohto krátkeho pojednávania vysvitnú tie chyby a hriechy, ktoré páchajú pri obrábaní

siatni. Jeden, vždy opakujúci a na našom kraji typický úkaz je, že sedliak zrna nešľachtí, ale cez dlhé letá prirodzené zárodoky do zeme ukladá. Však každému praktickému roľníkovi napadne, že po istom čase zrna sa degeneruje a toto dorábania úroda je omnoho menšej hodnoty. Ale toto smutné zkusenie tiež nič necoší. Sedliak zúfa nad stavom nepodarenej úrody, je zarazený nad tým, že nepravne povetrie nevlývalo na ňu; ale poučenie si z toho predsa neberie. Klas je prázdný a zrna chudé, siatiny riedke a výsledok skoro žiaden.

Druhá chyba je v tom že sedliak svoju zem ani dobre nezná. Každý zaseje zrna bez toho, že by vedel, či má zem dostatočnú silu, aby dobre plodiny vydala. Nepýta sa, či pôde nechýbajú niek oré chemické látky, ktoré semenu potravnosť dávajú. Má povedomie o tom, že napravovanie pôdy sa docieliť môže skrz umelecké hnojiva, ale sa nepýta, že ktorý umelecký hnoj ku pôde najpriaznivejší bol. Veľmo k odporúčaniu hodné by bolo, aby patričných obcí predstavenstvo, jako sbor, ktorý roľníckej triedy záujmy zastávať sú povinné, 2-3 kgr. zeme na ukážku do krajinského roľnícko-chemického ústavu zaslali ku preskúmaniu toho, že jaký hnoj môže pôdu napraviť a že jaký druh semien sa má pestovať na jednotlivých roľiach. Následkom tohto siatie obyľia celkom pravidelne by sa dalo pestovať a pokračovanie takéto pre roľníka by veľmi výhodné bolo. Plodiny jak na veľkosť, tak na jakosť by sa vyšvihly a roľník by spokojne do budúcnosti hľadať mohol.

Čistenie zbožia tiež sa neprevádza u nás tak, jak by to potrebné bolo. Roľník nečistí zbožie jak by potrebné bolo, mnoho ľahkého zrna, ľadník a polzrn nechá v ňom a tak ho donesie na trh, následkom čoho omnohomensiu cenu dostane. Väčší choson by mal ale, keď by pozadky na krmivo upotrebil, čo by pri dnešnej drahoste rôzneho statku, veľmi výhodné bolo.

Všetky tu spomenuté neresti len skrz zlé obyčaje a zatvrdilosť pochádzajú, skrz ktoré roľník len sám sebe škodí. Príkladom by nám mohol slúžiť hanácky roľník. Jeho zbožie čisté a ťažké dôjde na trh, ktoré sa rýchlo predá a nášmu sedliakovi veľkú concurentiu činí.

Samo sebou sa rozumie, že malý gazda nemá ten spôsob, aby potrebné gazdovské náradie a parné stroje len pre svoju potrebu si kúpil, ale jak ľahko by sa to mohlo uskutočniť, keď by viac malých gazdov so spojenými silami si toto zadovážili.

Každý roľník bez všetkej ľahkosti by za upotrebenie týchto strojov malú taksu platiť mohol, z čoho by za krátke čas stroje vyplatené byly. Keď týchto pár riadkov dosiahne svoj cieľ a roľníci tu spomenuté dobré rady poslúchnu, vtedy aj ja som dosiahol cieľ môj. Ovocie samo od seba padne do náručia roľníka.

Veľmi prajné by bolo, keď by v našom okrese jeden roľnícky spolok jak filiálka Nitrianskeho gazdovského spolku aj u nás sa utvoril, čo by len na choson všetkých roľníkov slúžilo.

Neuer Man.

Čo nového doma ?

Nič, tu prázdniny a všetko len odpočívá. Páni ministri a vyslanci sa kúpajú a odpočívajú. Ľudia zväzajú a mlátia, len mlynári štrajkujú ešte vždy.

Cena obyľia je posiaľ tá samá, kombinácie sú temer nemožné, nevie sa ako že sa osvedčí nová smluva medzi nami a Nemeckom uzavretá. Ruská revolúcia a nepokoje veľmi pripely k tomu, že sa cena zbožia udržala.

Čo nového vo svete ?

Strášané nešťastie sa udalo tieto dni pri Kartagene v Španielsku. Parolod *Strio*, ktorá z Genny (z Talianska) viezla 900 vystáhalcov a cestujúcich do južnej Ameriky, sa pri

ostrove Hornigás o skalu udreľ a strcoskotala a behom pár minút utonula. Zahynulo asi 400 ľudí, medzi nimi aj dvaja katolícki biskupi americkí, ktorí do posledného okamženia stáli na lodi, a s ňou utonuli. Pri ratovaní byly strašné výstupy. Chlapi, by sa na línky dostať mohli, strhali, nežmi a revolvermi zabíjali deti a ženy. Divý boj o život sa vyvynul. Nešťastie zapríčinil kapitán lode, chcejúc si cestu ukrať, prečo aj, vidiac nešťastie, za zastrelil.

V Rusku zári ešte vždy revolúcia medzi vojskom, povstania sú stále. V Kromstadte odsúdili 300 vojakov na smrť a zastrelili, medzi nimi Mihaľičenku, vyslanca.

Poistenie dobytká.

II.

Stanovy dobytčí pojištovny makrabství Moravského.

§ 1.

Jméno, sídlo, účel a obvod působnosti ústavu.

1. Zemské zastupitelstvo makrabství moravského zřizuje na zásadě vzájemnosti pojištovnu, která má jméno: „Zemská pojištovna dobytčí makrabství moravského“, sídlem jest v Brně a jejíž účelem jest provozovati přímé a nepřímé pojišťování proti škodám, jež se přihodí držitelům dobytka mezi jejich dobytčím v některé obci na Moravě neb v moravských obvodech ve Slezsku.

2. Aby vykonávati mohl dozor k pojištění dobytka, jest ústav oprávněn, zříditi zastupitelství ve všech obcích na Moravě a v moravských obvodech ve Slezsku.

§ 2.

Složení ústavu.

1. Ústav dělí se v českou a německou sekci, a každá sekce sestává z tolika oddělení, kolik druhů dobytka jest pojištěno.

2. V každém oddělení trvá mezi jeho členy zvláštní, od ostatních oddělení nezávislý poměr vzájemnosti, následkem čehož členové každého oddělení účastní jsou jen přebytků docílených působností tohoto oddělení, taktéž hradí jen schodky, které při provozování obchodů tohoto oddělení po případě povstanou.

§ 3.

Členství.

1. Členy ústavu jsou pojištěnci. Každý majitel dobytka, jenž v některé obci na Moravě neb v moravských obvodech ve Slezsku dobytek drží, může v rámci pojišťovacích podmínek pojišťovací smlouvu uzavřít, s podmínkou, že dá pojistiti všechn svůj dobytek téhož druhu, jenž v té obci nachází a k pojištění způsobilý jest, pokud se týče, jej ku pojištění přihlásí (§ 21. b. 2.) podmínek pojišťovacích.

2. Členství se nabývá přijetím pojišťovacího návrhu ústavem. Ústav je oprávněn po uvážení zamítnouti navržená pojištění. Členové, kteří své návrhy německy podají, budou německé, a kteří je česky podají, budou české sekci přikázáni. V sekcích pak budou členi této přiděleni jednomu nebo i více oddělením dle druhů pojištěného jimi dobytka.

3. Práva a povinnosti, jež uzavřením smlouvy pojišťovací členům vznikají, ustanovují všeobecné podmínky pojišťovací, jež jsou podstatnou součástíku těchto stanov.

4. Členům dáno jest na vůli, po předběžné čtrnáctidenní výpovědi kdykoliv z ústavu vystoupiti.

5. Rovněž i ústav jest oprávněn v příčině uzavřených pojištění dát čtrnáctidenní výpověď. V takovém případě, musí však pojištění předem zaplacené vrátiti.

6. Dále přísluší ústavu právo, pojišťovací smlouvy již uzavřené prohlásiti za neplatné a členy vyloučiti.

- a) Kedyby se vůči ústavu dopustili podvodu, neb kedyby se o něj pokoušeli;
- b) majú-li dobytek téhož druhu u jiných ustavú pojištěný;
- c) kedyby dobytek nedostatečnou píci neb špatným opatrovaním sešel, neb kedyby byl prílišně namáhaný;
- d) kedyby neplnili povinnosti ve stanovách a pojišťovacích podmínkách uvedených.

Vyloučeným lze proti vyloučení ve 14 dnech po obdržení dotyčného rozhodnutí odvolati k moravskému výboru zemskému.

§ 4.

Prostředky k dosažení účelu.

1. K dosažení vytčeného účelu slouží premie členův a případná subvence zemská
2. Premie členův jest dlužno ve výši v podmínkách pojišťovacích udané, jakož i ve lhůtách tamtéž naznačených zapravovati, a pro každé oddělení zvláště účtovat.
3. Markrabství moravské bude ústavu každoročně po dobu potřeby poskytovat subvenci 100.000 korun. Z této subvence třeba především zapraviti správní výlohy ústavu; ostatek se pak přikáže jednotlivým oddělením dle toho, mnoho-li v dotyčném správním roce přijaly na premiích.

§ 5.

Fondy.

1. Ústav utvoří pro každé oddělení zvláštní rezervní fond a zvláštní rezervu pro zisk. K utvoření rezervních fondů věnuje markrabství moravské jmění bývalého fondu pro pojišťování dobytka obnosem 310.464 K 49 h. Toto jmění jest po uplynutí prvních šesti správních let a po provedeném sčítování pro každé oddělení pro ten čas přijatých a vydaných obnosů rozdělit mezi jednotlivá oddělení dle toho, mnoho-li v těchto šesti letech na premiích celkem přijaly.
2. Účelem rezervních fondů jest hraditi nahodilé schodky z ročního provozování obchodů. Do těchto fondů plynou úroky z jejich jmění, jakož i příspěvky stanovami určené. (§ 8.)
3. Rezervy zisku mají za účel, zabezpečovati pokud možná stejnoměrné placení dividend, a tvoří se z příjmů, stanovami předepsaných (§ 8.), jakož i z úroků jejich jmění (Pokračování nasl.)

Hospodárstvo.

— Aby vrcholce ovocných stromov neschly. Zvláštna choroba ovocného stromovia ukazuje sa v tom, že ono bez patrnej príčiny od vrchu hynúť počína. Tejto nehode podrobené sú síce i mladé sady; najviac ale ukaže sa ona v starších zahrádách, z čoho už na pôvod zkaždy uzavierať môžeme. Stromové korene totiž vytiahly už z hĺbokosti zeme všetky, k jeho výžive potrebné látky: nuž prirodzene z toho nasleduje, že vrcholce stromu hynúť počne, lebo je od skladu ešte v zemi zostalej potravy najvzdialenejší. Ten istý úkaz objaví sa na divom i ovocnom strome, keď jeho korene, potom jako vrchnú pôdu vycucaly, preniknú do takej vrstvy zeme (štrku, piesku, ťažkej hlíny), ktorá jim nijakej živnosti udeliť nemôže. — V podobných pádoch dodáme ovocnému stromu novej čerstvosti, keď okolo neho vyrazíme hlboké diery do zeme, a tieto častejšie hnojovicou naplníme. Obyčajne už na druhý rok shodí strom s vrcholca suché rateľosti svoje.

Dopisy.

— Z Holiča. Holičskí čitatelia vášho obľúbeného časopisu, sú nad tým celkom zarazení, čo ste v poslednom čísle oznámili, že náš pán notárius Henc, pre chorobu rozšírenia žalúdka, o pensiu žiadal, a do zaslúženého pokoja sa utiahol. Vy mňa, a všetkých čitateľov Pokroku, k povďačnosti zaviazete, keď budete tak láskavi a vaše oznámenie doplníte.

Predovšetkým pán Henc už není viacej naším notárom, lebo už behom tohoto mesiaca ide do Nagyábu, ale nie aby tam inžinierom retiazky nosil, ale zase ako notár. A tiež netrpí na chorobu žalúdka, on len jednu lacnú síce, ale ochudujúcu kôru pretrpel, ktorá mu veľmi znamenite účinkovala, len toho sa ešte obávame, že mladší pán Löbl, pre fušerské liečenie, skrze tunajších lekárov, môže byť obžalovaný.

Tiež dobre je, že sa na pokoj utiahol, lebo teraz má od neho každý pokoj, už sa ani tak neduje, a není už ani taký tláhuba, jako predtým.

Nech ho ešte Boh diho pri zdraví zachová, — len nie v Holiči.

— Z Holiča.

Lúčení! lúčení!
však je to smutná vec;
keď sa musí rozlúčiť;
a na veky rozejíti:
hej, s drotárom obec! —

Bohužiaľ, že nám takto prichodí včel spievať. Ach, jak smutno to znej v mojich ušiach, keď si pomyslim, o čom tá pieseň znej. Náš vremlilovaný pán drotár sa lúčia s nami, opúšťajú nás biednych, sirotkov čozesi včel počneme bez nich? Veď oni boli našim dobrým otcem, priateľom, radcom, fešiteľom, slovom všetkým, všetkým.

Ano, opúšťajú nás bez toho, že by vedeli, kam jich zlý osud hodí. Čože za príčina, že nás tak náhlo chcú zanechať, ten náš vremlilovaný pán drotár? Nuž zlý svet a ľudia v ňom. Stalo sa, čo sa však každému smrteľníkovi môže prihodiť, že pán drotár jednu druhú vec nešikovne zadržovali, nuž nádoba sa (keď bola plná) pukla a začalo to z nej neprijemne páchnuť, nuž zlí ľudia to zaňuchali a narobili z toho toľko reči a pletiek a čo ja viem ešte čo všetko, že to náš pán drotár nemohli sniesť a preto sa usniesli na tom, že stoj čo stoj, sa od nás odoberú a tak pre jednoho, lebo dvoch zlých ľudí celú obec do smútku pohrúžia.

Je pravda, že i pánu drotárovi to bolestne padne takto nás opustiť, lebo boli už tiež s nami zvyknutý, lebo tak poslušných dieťok, jako sme my boli oproti nim, tak hneď zase nenajdú a preto keď si na to pomyslia, veru to aj banujú, že sa tak náhlo rozhodli.

Nuž ale darmo je. Slovo je slovo a slovo robí človeka! a preto oni čo len predsa pôjdu.

Do nás občanov holičských jako by hrom z čistého jasna uderel, keď sme túto zdesenú zprávu počuli a aj čítali, nechceli sme vlastným ušiam veriť, že je to pravda. Hneď a hneď sme sohnali jednu deputáciu na čele s páni, Löblom a Vaisom a išli sme k nášmu vremlilovanému pánu drotárovi a veľmi sme ho prosili, (obzvláste pán Veis), aby nás len neopúšťali, že však také pletky si nemusia tak k srdcu brať, a potom že takého pána drotára kde ni zase dostaneme, veď takí šikovní a dobrí drotári, obyčajne všetci utečú do Ameriky (jestli majú čas), kde dostanú lepší plat jako tu doma. Nuž ale všetko darmo.

Náš pán drotár nechceli ani čuť, že čo si oni pred seba vezmú, to i prevedú a koniec a tak našej deputácii nepozostávalo nič inšie, jako sa srdečne odobrať od nich. Ach bolo vám to smutné lúčenie, plakali sme jako malé dieťky, obzvláste bývalý pán zvonár, ktorý tiež bol prítomný, plakal, tak že by bol bez mála zamdlel.

Konečne sme prosili pána drotára, aby nám dovolili, že by sme mohli k jejich počte na rozlúčku, jeden fakľový pochod usporiadať.

A tak teda s Bohom! s Bohom! lúči sa s vami váš poslušný. Občan.

Drobné zprávy.

— Nešťastie. V minulú sobotu odpoľudnie čistili robotníci studňu v mestkej tehelni, pričom sa provaz s okovom utrhol a zabil v studni zamestnaného nádenníka Jána Hřebička, ktorého mŕtvého vytiahli so studne. Mal hlavu i rebrá pokaličené.

— Stoličné zasadnutie. Stoličný výbor nitrianskej stolice vydržoval dňa 24-ho júla svoje mimoriadne zasadnutie. Pojednávalo sa zoštatnenie jednej čiastky stoličných ciest. Stolica žiada, by štát asi 280 kilometrov prevzal do krajinského rozpočtu, lebo stolica není v stave cesty v dobrom stave udržovať pre nedostatok dôchodkov, žiadajú tiež povýšenie štátnej podpory. Pojednávalo sa tiež povolenie novej železničnej dráhy od Piešťan až do Vrbového. Pojednávaná bola tiež aj otázka takzvanej predbežnej cenzúry, ktorá je pozostatok tých najreakcionárskejších časov, kde sloboda a voľnosť tlače nebola povolená. Za slobodu tlače krásnu reč povedal dr Izidor Stránsky, nitriansky pravctár, za zavedenie cenzúry rečnili Koloman Breštensky, ľudový vyslanec prievidský a dr Ludvik Francisci, predseda ľudovej strany nitrianskej.

— Hromy bijú. Minulý týždeň v piatok uderil hrom do kostola v Koptánoch, kde na obrazoch a dverách značnú škodu spôsobil. Podobnej na okoliu aj do viacej mandelov obilia, ktoré zhorely.

— Naše vinice. Naše vinohrady smutno vyzerajú, vzdor tomu, že sme mali najkrajšie nádeje. Značnú škodu urobil nám ľadovec a časté dažde a veľké sparná zapríčinili plieseň (oidium), nasledkom ktorej hrozno hnije a odpadne.

— Zvláštné. Millionár, gróf Dionys Wenckheim, v (békésskej stol.) za 11.000 jutár obilnej role behom 15 rokov platí len daň z lúky v celku 28.000 korun, kdežto úbohí roľníci za tú samú obilnú roľu za 2.500 jutár musia platiť 45.000 korun ročne! Zauzte zvláštné a k neuvereniu. Kdo má málo, na ktoré musí tak ťažko mozolit, platí mnoho a ten, ktorý nevie, jak veľkú summu obsahuje jeho majetok, platí daň tú najmenšiu!

— Vytvorenie mlynárskych robotníkov. Majitelia mlynov a vytvorení robotníci sa ešte vždy nedohodli. Robotníci na každý pád žiadajú si nedeľný odpočinok a majitelia mlynov nechcú túto žiadosť robotníkov splniť. Majitelia hovoria, že v otázke nedeľného odpočinku musí zakročiť ministerstvo obchodných záležitostí a kým sa čo to nestane, robotníci nech pracujú i v nedeľu.

— Krst vnuka nemeckého cisára. Z Berlína oznamujú, že syna nemeckého korunného princa pokrstia dňa 27. t. m. Obrady odobavovať bude dvorný duchovný Dryander; pri krstení prítomná bude cela cisárska rodina.

— Zhorela fabrika na zápalky. V Erzsébetfalve včera v noci zhorela fabrika na zápalky, ktorá prinaleží firme Stein a Rosenstraus. Oheň povstal v strojárni a tak rýchle sa širil, že o ratovaní nemohlo byť ani reči. Škoda činí asi 150.000 korun.

— Jurista — zlodej. Z Koložváru sdeľujú: V chráme piaristov predvčorom chytili juristu Bélu Péterffyho, keď chcel práve vylamať pokladničku. Pravdepodobné je, že spustlý mladík spáchal aj tie krádeže v koložvárskejších kostoloch, ktoré sa tam v posledné časy udaly. Ludvik Szakó, kostolník chrámu piaristov už od dávnejšieho času zbadal, že v kostole ktosi vyprázdňuje skrinčky a preto so zvonárom ushodovoril sa, že zlodeja vystríehne. Ponevadž ale zlodej šiel do kostola na poludnie, keď kostolník a zvonár zvonili, nemohli ho pristihnúť. Predvčorom však zlodej zle pochodil, lebo ho syn kostolníkov práve vtedy prekvapil, keď chcel vylamať skrinčku na milodary.

— Zhorela mŕtvolá. Z Temešváru oznamujú, že 33-ročný bednársky pomocník, Ján Riesz, zomrel. Jeho mŕtvolu položili na rakev, ale rakva sa od horiacej sviece chytila a aj s mŕtvou zhorela.

— Strelili na osobný vlak. Z Nového Sadu oznamujú, že včera popoludni neznámy pachateľ strelil na budapeštiansky osobný vlak. Cestovateľom sa nestalo nič. Zaviedli vyšetrovanie.

Dla predpisov.

Dobrú polhodinu trvala táto práca a pani musela na rôzne hlúpe otázky odpovedať, ktoré teraz už slúžny sám kládol a dosť impertimentne sa pri tom choval. „Čo ho po tom,“ myslala si, — „že sa pýta, či sa už nemieni vydať, a čo bude potom, keďby sa vydala a deti mala, a podobné dotieravosti.“ Ale všetko má svoj koniec, aj taká zápisnica došla ku koncu.

Teraz ešte dával jej radu slúžny, čo má robiť, ako sa chovať a inšie samo sebou sa rozumiace veci.

Konečne bol hotový a prepustil paniu.

Táto vstala, pojala dievča za ruku a hovorila k nemu: „Teraz idz, Anička, a počakuj sa tomu pánovi!“

Anička otvorila jej malý košíček, čo mala na ruke, postavila na zem, vytiahla krásnu kytku sviežich kvetín a pristúpia k pánu slúžnemu, skôr než by sa bol nazdal, bozkala mu ruku a už aj vtisla mu kvetiny do dlane.

Ani hrom čo by bol do domu udrél, tak bol prekvapený slúžny. Stál omráčený s vytreštenými očami, neschopný ani slova prehovoriť, trímajúc kvetiny vo svojej ruke.

Pani Pivková sa odporúčala a bola už dávno aj na chodbe, než by sa bol prekvapený slúžny spamätal. Na to nebol pripravený; to nestálo v zákonníku, to sa mu ešte nikdy neprihodilo. „Ha, ona ho obdarovala; ona, vdova človeka, ktorý bol proškribovaný burič, agitátor!“

Vyběhnul na chodbu, ale kde bola už pani! Za ňou bežať bolo už pozde. Čo teraz? „Domatio inten vivos,“ či nie tak? A on, slúžny, to prijal? Ako sa to mohlo stať? Či bol opitý? Čo robiť?

Pozrel na písára; tento sa usmieval, a impertimentne usmieval. To bolo priveľa. Klešnul na stoličku, kvety hodil na stól. Nie, takú lľamážu nesmie dopustiť! Podplatíť sa nesmie nechať! A ešte pred písárom! — Už vie, čo má robiť.

„Sadnite a píšte k zápisnici dodatek!“ oslovil písára a hrdo povstal.

„Po zaklúčení zápisnice vtislo dievča, Anna Kramárikova, na rozkaz pani Pivkovej, dolu podpísanému slúžnemu päť, — ano, päť kvetín do ruky, a sice . . .“

„Počkajte, čo sú to za kvetiny?“

„Dve ruže a tri hřebičky,“ odvetil písár.

„Teda: a sice dve ruže a tri hřebičky, ako odmenu, či úplatok za priaznivé vyřízení záležitostí, a vzdialila sa okamžite tak, že ďalšie konanie bolo pretrhnuté. Ponevadž ale —“

„Máte už?“

„Ponevadž ale —“ odpovedal písár

„Pani je vdovou po chýrečnom agitátorovi, nevedno, s akým úmyslom to konala a preto pripojas tie horespomenuté kvety k zápisnici, prosím o ďalšiu úpravu a nariadenie, ohľadom daru natisnutého.“

„Tak“ — Teraz dokončíte a s dneskajšou poštou expedujte.“

Nasledovali podpisy. —

Písár zaobalil kvetiny do papiera, priložil k zápisnici, a odpoľudnie expedoval ku slávnej stolici. Bolo zadosťučené a slúžny cítil svoje svedomie obľahčené.

O mesiac neskoršie prišli písma nazpät. Odpoveď znela: „Kvetinový dar dieťaťa nemôže byť za úplatok považovaný a preto môžete ho prijať. V prílohe nasleduje zpät.“

Ale ako vyzeraly teraz kvetiny!! A čo je to na obálke? — Dve dlhé uši červenou tuškou nakreslené! — Komu patrily? —

Z Thomových karrikatur poslovenčil:

St. F.

Odporúčajte Pokrok!

Jozef Orlický,

velkozávod plodinový a semenársky, vlastné nakladanie chýrne známých bzeneckých ogurkov. **Bzenec Morava.**

Odporúča svoj sklad: žošovice, hrachu, fasule, maku, kmínu a všetkých do oboru spadajúcich plodín a zelenin: cibufu, cesnak, kysanú kapustu ogorky.

Pre jaro pôvodné repové semená v najlacnejších cenách.

Zástupca pre Uhorsko.

Jozef Pařízek, Szokolca.

Krúpy vám rozbily všetko,

alebo keď

zhoríte,

je dobre, keď assekuráciu dostanete, keď ju ale chcete dostať, musíte sa najprv assekurovať u

Ferdinanda Prikazského v Skalici na rýnku.

Ženičky, keď potrebujete železné hrnce, dostanete ich tiež tam.

Sviece kostolné

všetkých druhov

voskové a polovoskové sviečky

stolné stearinové a parafinové, hladké a krútené, biele lebo barevné, ďalej

mydlá

ku praniu a voňavé

(toiletné), všetky

v najlepšej jakosti dodáva najlacnejšie

Prvá Královohradecká cis. a král. dvornia tovareň na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Plnáček,

Hradec Králové, Karl. České.

Založeno roku 1816.

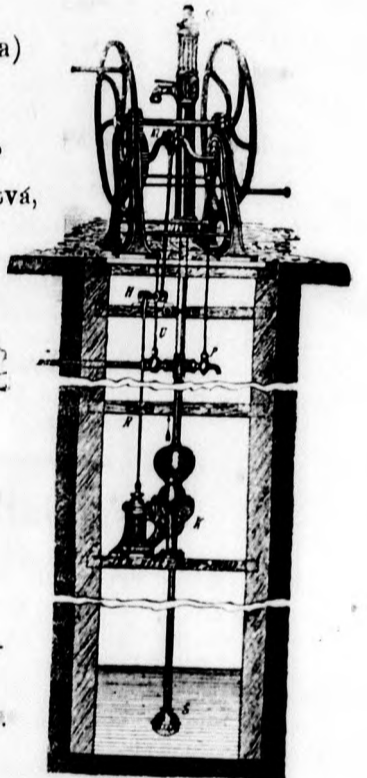
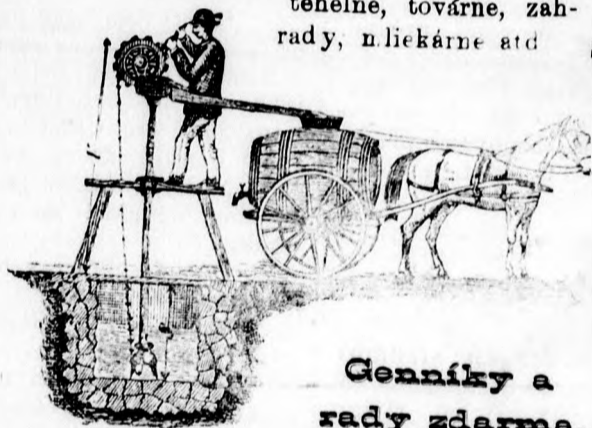
Solidna česká kresťanská firma.

Pre dostojné farné úrady zvlášťne ľavne ceny!

Tovareň na vodovody a pumpy
Jan Vítěz v Fierove (Morava)
zariaduje s plnou zárukou najlepšie

pumpy

pre mestá, obce, veľkostatky, villy gazdovstvá, tehelne, továrne, zahrady, nliekárne atd

Geničky a rady zdarma.

Spolahlivý zástupci a cestujúci sa príjmu.

Každá sporivá gazdina

používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM — SO SOKOLOM

Docieli tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej kávy

TOVARNE:

v Kolíne a Prostejove, Morava

Hlavný zástupca Horného Uhorska je Jozef Pařízek v Uh. Skalici.

